

VOORSTEL

Onderwerp: Perspectievennota 2024-2027
Aandachtsveldhouder: F. Wissing-Kunst
Informatie bij: J.H. Meeringa, manager Bestuurlijk Juridische Zaken
Zaaknummer 107149
Openbaarheid: Openbaar

Bijlage(n): 1. Perspectievennota 2025-2029

Advies Commissie Financiën en Bestuurlijke Zaken:

Het voorstel is behandeld in de commissievergadering van 11 juni. Er zijn veel vragen gesteld en adequaat beantwoord door aanwezige heemraden en dijkgraaf. Waarneming vanuit de commissie is, dat er de nodige onzekerheden zijn als gevolg van geschetste ontwikkelingen. Halen we onze doelstellingen? Ook is er een aantal PM-posten en zijn er keuzes die nog gemaakt moeten worden in de tijdlijn richting de begroting 2025. Suggestie van de dijkgraaf is om de SD een keer informatief uitleg te laten geven aan de commissie over de organisatieontwikkeling Kr8. De commissie adviseert de PPN als bespreekstuk te agenderen voor het algemeen bestuur.

Reactie college van dijkgraaf en heemraden:

Het voorstel is op basis van de commissiebespreking verder verduidelijkt. De aanpassingen zijn [blauw](#) gemarkeerd. Het voorstel wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de vergadering van het algemeen bestuur van 2 juli a.s.

Advies

1. Kennis te nemen van de perspectievennota, waarbij
 - voor de lasten de keuzes verwerkt zijn zoals beschreven onder punt 5.1 tot en met 5.7;
 - voor het tarief gerekend is met 4% stijging.
2. De Perspectievennota 2025-2029 vast te stellen, [waarmee de financiële kaders voor het komende begrotingsjaar als vertrekpunt voor de op te stellen Begroting en meerjarenraming 2025-2029 vastgesteld worden](#).
3. Voor lastenontwikkeling van de volgende parameters en methode uit te gaan:
 - Inflatie: vasthouden aan referentie CPB op basis van het CEP, 2,8% voor 2025.
 - Loonlasten: werken met de beste professionele inschatting van 3% in 2025. Dit is een voorzichtige inschatting daar de cao-onderhandelingen nog moeten plaatsvinden.
 - Actualisatie van de grondstof- en energieprijzen gebeurt op basis van de meest waarschijnlijke inschatting.
4. Voor de belastingopbrengsten (baten) de prognose voor de belastingeenheden als volgt te actualiseren:
 - Aantal ingezetenen: jaarlijkse stijging van 1.700 woonruimten.
 - WOZ-waarde woningen (opgave GBLT): 2% stijging in de jaren 2025 t/m 2029.
 - Vervuilingseenheden (opgave GBLT + inschatting V&H voor de meetbedrijven): 971.500 VE in 2025, oplopend naar 984.700 in 2029.
5. In te stemmen met de keuzes die uitgewerkt zijn voor deze PPN, waarbij,
 - [rekeninghoudende met een steeds dynamischer omgeving](#),

- in aanmerking nemende dat voor veel van de ontwikkelingen de impact op het waterschap nog niet te bepalen zijn,
- als vertrekpunt is aangehouden de autonome/onvermijdelijke kosten (zoals stijgende energie-/licentie kosten);
- keuzes voor extra inzet/opgaven expliciet verwoord zijn onder adviespunt 5.1 tot en met 5.7.

Inleiding

Met de perspectievennota 2025-2029 (PPN) verkent het waterschapsbestuur de beleidsmatige en financiële kaders voor de middellange termijn en stelt de financiële kaders vast voor het komende begrotingsjaar. De basis hiervoor is het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP). De PPN concretiseert de beschreven doelen en activiteiten tot en met 2029. Na vaststelling van de PPN worden de kaders concreet uitgewerkt in de begroting en de bijbehorende meerjarenraming.

Eerder genomen besluiten

Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 21 december 2021 het Waterbeheerprogramma 2022-2027 vastgesteld.

Onderbouwing

1.1 Kennis te nemen van de concept perspectievennota, zie bijlage 1.

In deze perspectievennota zijn de keuzes verwerkt zoals beschreven onder 5.1-5.7.

2.1 De perspectievennota is van belang voor de kaderstellende en beleidsbepalende functie van het algemeen bestuur.

De perspectievennota (PPN) is het kader voor de Begroting 2025 en de meerjarenraming. Wij schetsen hierin de ontwikkelingen om ons heen die het waterschap raken. Vervolgens wordt beschreven wat we voor de verschillende thema's uit het WBP en voor bedrijfsvoering op hoofdlijnen gaan doen in de periode 2025-2029.

De financiële kaders voor de uitvoering van het waterbeheerplan en ook het bestuursakkoord zijn geactualiseerd op basis van een analyse van financieel-economische ontwikkelingen (personeelslasten, rekenrente, inflatie) en van de belastingeenheden (inkomsten).

Deze verkenningen leiden samen tot het hier voorgestelde perspectief, met de kaders voor de komende begroting.

3.1 De perspectievennota biedt een actualisatie van de meerjarige kostenontwikkeling (lasten).

Voor de verkenning van de ontwikkeling van de kosten is gebruik gemaakt van de Jaarrekening 2023, de Burap 2024-1 en van de meest recente gegevens van o.a. het CPB. Op grond hiervan is in de perspectievennota onderbouwd dat voor de kostenontwikkeling in de periode 2025-2029 een actualisatie wenselijk is van het inflatiecijfer en de personeelslasten.

4.1 De perspectievennota biedt een actualisatie van de meerjarige belastingopbrengsten (baten).

Voor de verkenning van de ontwikkeling van de opbrengsten is gebruik gemaakt van de Jaarrekening 2023, externe bronnen (o.a. Waarderingskamer) en van de meest recente gegevens van ons gemeenschappelijk belastingkantoor GBLT.

5.1 Om -in lijn met het bestuursakkoord 'In vertrouwen samen vooruit'- doelmatig invulling te geven aan de opgaven voor het waterschap en de ontwikkelingen rondom NPLG, is als basis voor deze PPN gekozen voor de minimale variant, met voor een aantal thema's initiatieven uit de midden-variant.

Op basis van de ontwikkelingen om ons heen, zijn voor deze PPN een aantal varianten uitgewerkt, variërend van een minimale variant, waarbij alleen autonome ontwikkelingen meegenomen zijn, tot een variant waarbij wendbaar en proactief op ontwikkelingen ingespeeld wordt (variant 3). Bij het vertalen van deze ontwikkelingen en het opstellen van de varianten, werd zichtbaar dat veel van de impact van deze ontwikkelingen op ons waterschap nog niet helder zijn, of expliciete bestuurlijke besluitvorming vragen. Wanneer deze impact goed in beeld gebracht is, zal dit (waar nodig volgens de BOB-structuur) aan het algemeen bestuur voorgelegd worden.

Het college heeft in de basis gekozen voor een minimale beleidsverzwaring. Hieronder is per thema aangegeven waar voorgesteld wordt om verder te gaan dan de minimale variant (variant 1), in lijn met de koers en opstelling zoals uitgewerkt in het WBP en het bestuursakkoord, waarbij wij zorgdragen voor een goede invulling van onze taak. Ook is aangegeven waar de (financiële) impact nog niet in beeld gebracht kan worden; dit is aangegeven als een PM-opgave.

*5.2 Voor **Veilig Gebied** worden de autonome ontwikkeling meegenomen (minimale variant).*

*5.3 Voor **Klimaatrobuust Gebied** wordt voorgesteld een temporiseren/herverdelen van beschikbare capaciteit te heroverwegen.*

Constaterende dat de NPLG-gelden niet beschikbaar lijken te komen en de provincie(s) daarmee hun medefinanciering heroverwegen, is het voor het waterschap opportuun om bestuurlijk onze opstelling te heroverwegen. Het college adviseert de inzet voor (brede) gebiedsprocessen te maximaliseren; hiermee kan ook een signaal afgegeven worden aan gebiedspartners.

Voor de uitvoering van de Voorraadbeheer zijn verschillende richtingen, als reactie op de landelijke ontwikkelingen, mogelijk:

1. Huidige lijn/ambities vasthouden toename inzet nodig, m.n. voor vervolg EDDGI
2. Verschuiven inzet/capaciteit inzet voor (brede) gebiedsprocessen maximaliseren; hiermee ook een signaal afgeven aan gebiedspartners. Vrijkomende capaciteit inzet voor maatregelen vanuit eigen taak/middelen
3. Temporiseren/herijken koers/ambities

Besluitvorming hierover zal in het algemeen bestuur voorgelegd worden. Financieel is voor dit onderwerp een PM-post opgenomen.

*5.4 Voor **Gezonde Leefomgeving** wordt gekozen voor een regierol in, onder meer, het VTH-spoor, om hiermee zorg te dragen voor het KRW-proof maken van onze vergunningen en proactief te ondersteunen bij vergunningen van anderen.*

In 2027 zal de doelrealisatie van de KRW door Brussel getoetst worden. Hierbij zal mede bepalend zijn welke opstelling de waterschappen genomen hebben in hun rol als bevoegd gezag ten aanzien van de waterkwaliteit. Voor ons waterschap geldt dat verschillende rollen daarin mogelijk zijn, waarin voor deze PPN gekozen wordt voor een regierol op de eigen taak.

Om deze ambitie te realiseren is gekozen voor een groeimodel, waarbij voor 2025 personele inzet van 1 FTE opgenomen is; indien een verzwaring van deze inzet nodig blijft, zal dit in een volgende PPN meegenomen worden.

Daarnaast wordt voorgesteld om een verzwaring van de waterkwaliteitsmonitoring vanuit Duitsland op te nemen, waarbij ook een groeimodel wordt gehanteerd.

5.5 Voor *Gezonde Leefomgeving* komt de realisatie van projecten verder onder druk als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.

In de afvalwaterketen blijkt het steeds moeilijker om de juiste kennis en ervaring in te huren; dit heeft impact op de realisatiegraad van projecten (dit geldt ook voor de projecten binnen het thema Circulair en Klimaatneutraal); om onze ambities te realiseren, wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om op een slimme manier de benodigde capaciteit toch binnen te halen, b.v. door specifieke functies in de vaste formatie op te nemen.

5.6 Voor *Circulair en Klimaatneutraal* zijn in deze PPN geen expliciete bestuurlijke keuzes. Wel geldt hier als aandachtspunt voor de projecten de beperkte capaciteit op specialistische kennis/expertise.

5.7 Voor *Toekomstbestendige en Wendbare organisatie* wordt nadrukkelijk gekozen voor de minimale variant.

Onderdeel van dit thema is de inzet voor de vervanging van het financiële systeem, wat vanwege de nieuwe regelgeving niet geactiveerd kan/mag worden. Dit betekent een verzwaring van de overige lasten van € 1 miljoen in 2025.

Kosten

Bovenstaande advies alsmede de onderstaande ontwikkelingen en onderbouwingen hebben geleid tot een bijstelling van het meerjarig perspectief. Om een toekomstig duurzaam beleid te kunnen voeren, hebben we kostendekkende tarieven nodig. Voor ons waterschap leidt dat tot het onderstaande meerjarig perspectief.

SAMENVATTING RIJN EN IJSSEL

bedragen in € 1.000

Meerjarenraming 2024-2027	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten	132.318	136.567	141.039	145.626	150.403	155.479
Lasten	138.176	142.228	148.274	152.947	156.156	159.525
Operationeel resultaat	-5.858	-5.661	-7.235	-7.321	-5.753	-4.046
Dividenden	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
Resultaat voor bestemmen	-1.558	-1.361	-2.935	-3.021	-1.453	254
Inzet BR Huisvesting	628	614	0	0	0	0
Inzet BR DFB	299	867	1.483	2.083	2.464	2.865
Resultaat na inzet BR	-631	120	-1.452	-938	1.011	3.119
Bestemmen reserve DFB	969	1.222	1.093	1.539	2.125	3.119
Bestemmen vrije reserve	-1.600	-1.102	-2.545	-2.477	-1.114	0
Resultaat na bestemmen	-0	0	0	0	0	0

Mutaties BURAP 2024-1 en PPN

Baten	-316	2.171	3.301	4.370	5.571	6.639
Lasten	-621	2.264	410	1.200	1.876	3.032
Operationele mutaties	305	-93	2.891	3.170	3.695	3.607
Dividenden	2.143	0	0	0	0	0
Mutaties voor bestemmen	2.448	-93	2.891	3.170	3.695	3.607

bedragen in € 1.000

PPN 2025-2029 kostendekkend 4%	Prognose 2024-1	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten	132.002	138.738	144.340	149.996	155.974	162.118
Lasten	137.555	144.492	148.684	154.147	158.032	162.557
Operationeel resultaat	-5.553	-5.754	-4.344	-4.151	-2.058	-439
Dividenden	6.443	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
Resultaat voor bestemmen	890	-1.454	-44	149	2.242	3.861
Inzet BR Huisvesting	0	614	0	0	0	0
Inzet BR DFB	299	867	1.483	2.083	2.464	2.865
Resultaat na inzet BR	1.189	27	1.439	2.232	4.706	6.726
Bestemmen reserve DFB	1.348	388	1.852	2.759	4.706	6.726
Bestemmen vrije reserve	-159	-361	-413	-527	0	0
Resultaat na bestemmen	0	0	0	0	0	0
Vrij inzetbare reserve per 01-01	12.411	10.502	10.141	9.728	9.201	9.201
Toevoeging/onttrekking reserve	-1.909	-361	-413	-527	0	0
Vrij inzetbare reserve per 31-12	10.502	10.141	9.728	9.201	9.201	9.201
BR Huisvesting per 31-12	5.700	5.086	5.086	5.086	5.086	5.086
BR DFB per 31-12	23.566	23.087	23.456	24.132	26.374	30.235

Kanttekeningen en risico's

Op dit moment is de impact van het regeerakkoord op hoofdlijnen nog niet helder voor dit waterschap.

Juridische consequentie

N.v.t.

Participatie en communicatie

Geen externe communicatie. Interne communicatie wordt gecoördineerd door de opdrachtnemer.

Uitvoering

N.v.t.